UBX Ulaanbaatar Securities Exchange

ХАГАС ЖИЛИЙН ТАЙЛАН

2024 ОН

“УЛААНБААТАР ҮНЭТ ЦААСНЫ БИРЖ” ХК

2024 ОНЫ ХАГАС ЖИЛИЙН ТАЙЛАН

АГУУЛГА

I.ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА **3**

Арилжаа 3

Тооцооны үйл ажиллагаа 4

Эрсдэлийн удирдлага 5

Арилжааны эрсдэлийн удирдлага 6

Тооцооны үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлага 6

Бүртгэл 6

Гишүүнчлэл 7

Журам, зохицуулалт 7

Системийн хөгжүүлэлт 7

II. БИЗНЕСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА **8**

Бизнес хөгжүүлэлт 8

Хамтын ажиллагаа 9

III. КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛ **10**

ХЭХ-ийн үйл ажиллагаа 11

ТУЗ-ийн үйл ажиллагаа 11

IV.САНХҮҮ **12**

I.ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

Арилжаа

Тайлант хугацаанд анхдагч зах зээлд хувьцаа болон бондын арилжаа явагдаагүй бөгөөд хоёрдогч зах зээлд 2024 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 122 өдрийн арилжаа явагдаж, 28,310,966 ширхэг, 1,678,250,084.00 төгрөгийн үнийн дүнтэй хувьцааны арилжаа явагдсан байна. Энэ оны эхний хагас жилд “Анд Энерги” ХК-ийн AND энгийн хувьцаа **130,300** ширхэг **4,305,197** төгрөгийн үнийн дүн бүхий арилжаа, хувьцааны дээд ханш 58.65 төгрөг, доод ханш 26 төгрөг, дундаж үнэ 37.93 төгрөг, 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар хаалтын ханш 27 төгрөг, “Инвескор Глобал Кью” INQ сангийн нэгж эрх 776,914 ширхэг, 435,545,079.2 төгрөгийн үнийн дүн бүхий арилжаа, хувьцааны дээд ханш 600 төгрөг, доод ханш 500 төгрөг, дундаж ханш 538.2 төгрөг, 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар хаалтын ханш 531 төгрөг, “Мост Финтек” MOST энгийн хувьцаа 27,403,752 ширхэг, 1,238,399,808 төгрөгийн үнийн дүн бүхий арилжаа, хувьцааны дээд ханш 54 төгрөг, доод ханш 34 төгрөг, дундаж ханш 44.56 төгрөг, 6 дугаар сарын 30-ны байдлаар хаалтын ханш 39 төгрөг байлаа.

2024 оны хамгийн өндөр дүнтэй арилжаа явагдсан сар нь 3 дугаар сар бөгөөд нийт 817,212,252 төгрөгийн үнийн дүнтэй арилжаа явагдсан байна. 2024 оны эхний хагас жилд арилжаанд дараах үнэт цаасны компани оролцсон.

Хүснэгт 1. Хувьцааны хоёрдогч зах зээлд оролцсон үнэт цаасны компанийн идэвх

№	ҮЦК-ийн нэр	Арилжааны дүн, төгрөг
1	“Ард Секюритиз ҮЦК” ХХК	2,022,540,691
2	“Инвескор Капитал ҮЦК” ХХК	756,131,497.9
3	“Аргайбэст ҮЦК” ХХК	100,002,125.1
4	“Ти Ди Би Секюритиз ҮЦК” ХХК	439,864,105.7
5	“Монсек ҮЦК” ХХК	450
6	“Новел Инвестмент ҮЦК” ХХК	212,000
7	“Таван Богд Капитал ҮЦК” ХХК	37,337,398
8	“Би Ди СЕК ҮЦК” ХК	215,600
9	“Алтан Хоромсог ҮЦК” ХХК	196,300

Арилжааны бодит цагийн болон арилжааны дараах өдөр тутмын мэдээллийг бид www.ubx.mn цахим хаягаар дамжуулан олон нийтэд тогтмол хүргэж байна. Мөн дотоод мэдээлэл эзэмшигчид болон арилжаанд оролцогч бусад этгээдүүд зах зээлийг урвуулан ашиглахаас сэргийлэх үүднээс үнэт цаасны компаниуд болон үнэт цаас гаргагчтай хамтран арилжааны хяналтыг гүйцэтгэж байна.

Түүнчлэн Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2019 оны 1 дүгээр сарын 9-ний өдрийн 04 тоот тогтоолоор баталсан “Хөрөнгийн зах зээлийн зохицуулалттай этгээдээс мэдээлэл ирүүлэх, түүнд хяналт тавих журам”-ын 2 дугаар бүлгийн 2.1 дэх заалтын дагуу 2024 оны арилжааны мэдээг долоо хоног, сар, улирлаар бэлтгэн СЗХ-д тогтмол хүргүүлэн ажиллаж байна. Эдгээр мэдээнд арилжааны статистик мэдээлэл, үнэт цаасны өсөлт бууралт, зах зээлийн үнэлгээний мэдээллээс гадна арилжааны шимтгэл, үнэт цаас гаргагчтай холбоотой ногдол ашиг, үнэт цаасны компаниудын зохицуулалттай этгээдийн үйлчилгээний хөлсний мэдээллийг тусган цахимаар болон биетээр хүргүүлдэг.

Тооцооны үйл ажиллагаа

Улаанбаатар Үнэт Цаасны Бирж ХК нь 2024 оны эхний хагас жилд биржийн зах зээлд арилжаалсан хувьцааны нийт 4,158 хэлцлийн 1,678,250,084.00 төгрөг үнийн дүн бүхий тооцооны үйл ажиллагааг тайлант хугацаанд гүйцэтгэжээ. Биржээр арилжаалсан үнэт цаасны тооцооны үзүүлэлтүүдийг дараах хүснэгтэд дэлгэрэнгүй харууллаа.

Хүснэгт 2. Гишүүдийн хийж гүйцэтгэсэн тооцооны дүн

Тооцооны гишүүн	Тооцооны гишүүний төрөл	Үнэт цаасны тикер	Тооцооны дүн /төгрөг/
“Ард Секюритиз ҮЦК” ХХК	ТШГ	AND	8,607,594.00
“Ард Секюритиз ҮЦК” ХХК	ТШГ	INQ	41,637,512
“Ард Секюритиз ҮЦК” ХХК	ТШГ	MOST	1,972,295,585
“Инвескор Капитал ҮЦК” ХХК	ТШГ	INQ	756,131,497.9
“Аргайбэст ҮЦК” ХХК	ТШБГ	INQ	1,037
“Аргайбэст ҮЦК”	ТШБГ	MOST	100,001,088.1

ХХК			
“Ти Ди Би Секюритиз ҮЦК” ХХК	ТШГ	INQ	35,770,712.94
“Ти Ди Би Секюритиз ҮЦК” ХХК	ТШГ	MOST	404,093,392.8
“Монсек ҮЦК” ХХК	ТШБГ	MOST	450
“Новел Инвестмент ҮЦК” ХХК	ТШГ	INQ	212,000
“Таван Богд Капитал ҮЦК” ХХК	ТШГ	INQ	37,337,398
“Би Ди СЕК ҮЦК” ХК	ТШГ	MOST	215,600
“Алтан Хоромсог ҮЦК” ХХК	ТШБГ	AND	2,800
“Алтан Хоромсог ҮЦК” ХХК	ТШБГ	MOST	193,500

Арилжааны эрсдэлийн удирдлага

Дотоод мэдээлэл ашиглан арилжаанд оролцох, зах зээлийг урвуулан ашиглахаас сэргийлэхийн тулд биржийн арилжааны систем нь дотоод мэдээлэл эзэмшигчдийг бүртгэж, тэдэнд нээсэн дотоод мэдээлэл эзэмшигчийн дансаар хийгдсэн захиалга болон хэлцлийн жагсаалтыг тогтмол хянадаг. Үүний үр дүнд хяналт, шалгалтыг бодит цагийн горимоор болон арилжааны дараа хийх боломжтой болсон.

Тооцооны үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлага

Бирж нь 2024 оны эхний хагас жилд тооцооны үйл ажиллагааны эрсдэлийн удирдлагын хүрээнд тооцооны гишүүдээс журамд заасны дагуу барьцаа, дэнчинг төвлөрүүлж, доод үлдэгдлийг заасан хэмжээнд тогтмол хангуулж ажиллалаа. Арилжаанд оролцож буй оролцогчдын байршуулах дэнчингийн хувь хэмжээг 20 хувиас доошгүй байхаар, барьцаа хөрөнгийн доод үлдэгдлийг тогтмол дүнгээр Тооцооны ерөнхий гишүүд 10,000,000 төгрөг, Тооцооны шууд гишүүд 2,000,000 төгрөг байхаар тогтоосон.

Түүнчлэн тайлант хугацаанд тооцооны гишүүд төлбөрийн чадварын эрсдэлд орсон тохиолдол гараагүй бөгөөд төлбөр хугацаандаа төлөгдөөгүй, хоцорсон зэрэг асуудал үүсээгүй.

Бүртгэл

Бирж нь бүртгэлийн үйл ажиллагааны хүрээнд үнэт цаас гаргах боломжит компаниудтай уулзалт зохион байгуулж мэдээллээр хангаж ажиллаж байна. Мөн бүртгэлтэй үнэт цаас гаргагчийн Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын зар, материал, ТУЗ-ийн хурлын зар, материалыг хүлээн авч, үнэт цаас гаргагчдаас шаардлагатай мэдээ, мэдээллийг ирүүлэхийг шаардаж ажилласан. Биржийн систем, журмуудын шинэчлэлтэй холбоотойгоор хэрэгцээт мэдээллийг бүртгэлтэй үнэт цаас гаргагчдад тухай бүр хүргэж ажиллаж байна.

Бирж бүртгэлтэй үнэт цаас гаргагчийн үйл ажиллагааг олон улсын стандартад нийцүүлэх үүднээс Бүртгэлийн хороо болон Нийцүүлэгчийг бүртгэлийн үйл ажиллагаанд оролцуулдаг. 2024 оны эхний хагас жилийн эцсийн байдлаар Бүртгэлийн хороо нийт 12 гишүүнтэй бөгөөд нийт 29 нийцүүлэгч Биржид бүртгэлтэй байна. Эдгээр гишүүд нь ажиллаж буй салбартаа 5-аас доошгүй жил ажилласан, мэргэжлийн болон ёс зүйн хариуцлагатай, хараат бус гишүүд байна.

Гишүүнчлэл

Бирж нь 2024 оны хагас жилийн байдлаар 26 арилжааны гишүүн, 12 тооцооны шууд гишүүн, 3 тооцооны ерөнхий гишүүнтэйгээр үйл ажиллагаагаа явуулж байна. Тайлант хугацаанд 1 үнэт цаасны компани Арилжааны гишүүнчлэлийн гэрээ болон мэдээллүүдээ шинэчлэн ирүүлсэн.

Системийн хөгжүүлэлт

Бирж нь 2024 оны хагас жилийн байдлаар арилжаа, тооцооны системийн хэвийн ажиллагааг хангаж ажилласан. Системийн хөгжүүлэлт чиглэлээр дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэлээ. Үүнд:

- Арилжааны системд ITCH OUCH холболт хийсэн.
- Арилжааны FIX FAST холболтын хөгжүүлэлтийг бэлтгэж Үнэт Цаасны Компаниудтай хамтран туршиж байна.
- ГрэйпСити Монгол ХХК, Үнэт цаасны компаниудтай хамтарсан Каспо системийн туршилт хийж байна.
- Грэйпсити Монгол ХХК-тай хамтран клиринг /тооцоо/-ийн системийн туршилт хийж байна.
- Мөн арилжааны программд тогтмол хөгжүүлэлтүүдийг хийж байна.

II. БИЗНЕСИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

2024 оны эхний хагас жилд Бирж нь зах зээл дэх байр сууриа бэхжүүлэх, өргөтгөх зорилгоор хөрөнгийн зах зээлд оролцогч олон талын байгууллагуудтай удаа дараа уулзалт, арга хэмжээ, сургалт хөтөлбөрүүдийг хамтран зохион байгуулсан ба МҮХАҮТамхим, Нийслэлийн засаг даргын тамгын газар, “Онч Кредит Рейтинг Эйжинси” ХХК зэрэг байгууллагуудтай хамтын ажиллагааны санамж бичгүүд зуран хөрөнгийн зах зээлийн олон улсын түвшинд хүргэхээр зорин ажиллаж байна.

Бизнес хөгжүүлэлт

- Шинэ цахим хуудасны хөгжүүлэлт хийн олон улсын жишигт нийцсэн мэдээлэлтэй, бүтэцтэй цахим хуудастай болсон.
- “Ногдол ашгийн төлөлтийн өдрийг тодорхой зарлая” уриалгыг гарган зах зээлд оролцогчидтой хамтран ажилласан.
- “Corporate action”-ийн талаар гарын авлагыг боловсруулсан.
- Үнэт цаас гаргагчид зориулсан гарын авлагыг боловсруулсан.

Хамтын ажиллагаа

- МҮХАҮТамхимтай хамтран ажиллах гэрээ байгуулсан.
- Нийслэлийн засаг даргын тамгын газартай хамтын ажиллагааны санамж зурсан.
- Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны санаачилсан хөрөнгийн зах зээлийн талаар мэдээлэл өгөх “Нэг цэгийн үйлчилгээ”-нд тогтмол оролцсон.
- Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах санал, асуулгад

УБҮЦБирж идэвхтэй оролцон өндөр хөгжилтэй олон улс орны хууль, тогтоомжуудыг судлан санал, дүгнэлтүүд хүргэсэн.

- “Онч Кредит Рейтинг Эйжинси” ХХК-тай хамтран үнэт цаас гаргагчдад мэдээлэл өгөх, үнэт цаасны зэрэглэл тогтоох үйлчилгээг сурталчлах, харилцан ашигтай хамтран ажиллах зорилгоор хамтын ажиллагааны санамж бичиг байгуулсан.
- Тэнгэр Телевизийн “Easy market” хөрөнгийн зах зээлийн хөтөлбөрт оролцон олон нийтэд хөрөнгийн зах зээлийн талаар мэдлэг олгох чиглэлээр хамтран ажиллахаар болсон.
- “SG Investment & Securities” ҮЦК-тай уулзан гишүүнээр элсүүлэх болон бусад чиглэлээр хамтран ажиллахаар болсон.

Сургалт

- “Mongolian capital market next step” DVP 2 загварыг танилцуулах арга хэмжээг ҮЦК-уудад зохион байгуулсан.
- "Ногдол ашгийн төлөлтийн өдрийг зарлая” хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан.
- ТиДиБИ секьюритис ҮЦК, Апекс Капитал ҮЦК, Таван Богд Капитал ҮЦК болон МҮХАҮТамхимтай хамтран “Capital Level Up” буюу “Хөрөнгийн зах зээлийн дараагийн шат” сургалтыг зохион байгуулсан.

III. КОМПАНИЙН ЗАСАГЛАЛ

2024 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн байдлаар Бирж нийт 477.05 сая ширхэг энгийн хувьцааг эргэлтэд гаргаснаас 301.0 сая ширхэг буюу 63.03 хувийг үүсгэн байгуулагч “Даац инвестмент” ХХК, 30.0 сая ширхэг буюу 6.28 хувийг “Даац менежмент” ХХК эзэмшиж байна. Бусад 146.5 сая ширхэг буюу 30.06 хувийг 30 жижиг хувьцаа эзэмшигч хуваан эзэмшиж байна.

Бирж нь Хаалттай хувьцаат компанийн хэлбэртэй бөгөөд Компанийн эрх барих дээд удирдлага нь Хувьцаа эзэмшигчдийн хурал байна. Хувьцаа эзэмшигчдийн чөлөөт цагт Компанийн үйл ажиллагааг удирдан чиглүүлэх этгээд нь Төлөөлөн удирдах зөвлөл ба Гүйцэтгэх удирдлагыг Гүйцэтгэх захирал хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

ХЭХ-ийн үйл ажиллагаа

2024 он гарснаар эхний хагас жилд Компанийн хувьцаа эзэмшигчдийн ээлжит хурал 1 удаа хуралдсан байна.

№	Огноо	Ирц	Батлагдсан тогтоолын тоо
1	2024.04.26	81.19%	2

Хүснэгт 3. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын мэдээлэл

ТУЗ-ийн үйл ажиллагаа

Биржийн Төлөөлөн удирдах зөвлөл 2024 оны эхний хагас жилд 5 удаа хуралдсан бөгөөд нийт 10 тогтоол гарган ажилласан байна.

№	Огноо	Ирц	Батлагдсан тогтоолын тоо
1	2024.02.06	88.8%	1
2	2024.02.15	100%	1
3	2024.03.10	100%	1
4	2024.04.19	100%	2
5	2024.05.30	77.7%	5

Хүснэгт 4. Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн хурлын мэдээлэл

IV.САНХҮҮ

“Улаанбаатар Үнэт Цаасны Бирж” ХК 2024 оны эхний хагас жилд 1,678,250,084.06 төгрөгийн үнийн дүнтэй хувьцааны арилжаа хийж, арилжаа тооцооны шимтгэлд 11,954,467.45 төгрөгийн орлого, бусад үйл ажиллагааны орлогоор 4,853,425.61 төгрөгийн орлоготой ажилласан байна.

2024 оны 6 дугаар сарын 30-ны байдлаар компанийн балансын нийт хөрөнгийн дүн 1.8 тэрбум төгрөг бөгөөд үүний 16.66 хувийг эргэлтийн хөрөнгө бүрдүүлж байна.

Хүснэгт 5. Санхүүгийн тайлангийн хураангуй (сая төгрөгөөр, 2024 оны II улирал)

№	Санхүүгийн тайлангийн хураангуй үзүүлэлтүүд	Дүн (сая төгрөгөөр)	
		2023.12.31-ний үлдэгдэл	2024.06.30-ны үлдэгдэл
1	**Орлогын дэлгэрэнгүй тайлангийн үзүүлэлтүүд**		
1.1	Борлуулалтын орлого	41.06	16.81
1.2	Борлуулалтын өртөг	0.00	0.00
1.3	Нийт ашиг	41.06	16.81
1.4	Хүүний орлого	0.00	0.00
1.5	Бусад орлого	10.49	0.76
1.6	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	1,038.91	502.47
1.7	Санхүүгийн зардал	86.80	88.04
1.8	Бусад зардал	0.13	0.00
1.9	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	0.00	0.00
1.10	Хөрөнгө оруулалт / Үндсэн хөрөнгө борлуулснаас үүссэн олз (гарз)	(4.73)	(2.52)
1.11	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(1,079.03)	(570.42)
1.12	Орлогын татварын зардал	12.50	

1.13	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	(1,091.53)	(570.42)
2	**Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлтүүд**		
2.1	Нийт хөрөнгийн дүн	2,082.04	1,827.69
2.2	Үүнээс: Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	404.63	304.53
2.3	Өр төлбөрийн дүн	1,508.29	1,824.36

“Улаанбаатар Үнэт Цаасны Бирж” ХК